

[Chr. Søgaard.]

mens Arbejdsresultater og paa Bekostningen ved dem, og jeg glæder mig over, at de Tal, jeg har fremsat, er der ikke blevet røkket ved, saa de staaer i alt Fald foreløbig.

Det ærede Medlem sagde, at jeg havde kritiseret Statsseminarierne. Jeg har aldeles ikke kritiseret Statsseminarierne; jeg har fremdraget Kendsgeringerne, fremdraget Eksamensresultater og fremdraget, hvad disse Institutioner har kostet, og det er ikke i og for sig nogen Bebrejdelse, at de er dyrere. At Statsinstitutioner er dyrere end private, er jo en gammelkendt Ting; saa snart man har det saadan, at „Far betaler“, skal der nok gaa mange Penge med.

Saa mente det ærede Medlem, at jeg havde kritiseret de tidligere Venstre-regeringer slem. Det har nu slet ikke været min Tanke, det har ikke heller været min Tanke at kritisere de radikale eller den socialdemokratiske Undervisningsminister. Det ærede Medlem vil altsaa have, at Ministeren skulde give en elskværdig — det ærede Medlem er jo altid elskværdig — Ordre til Seminarierne, at nu skal de have en Omgang Grundtvig og en Omgang Kold, og hvis de ikke faar det, er det altsaa Ministerens Skyld. Jeg har en ganske anden Mening om den Slags Ting, nemlig den, at de aandelige Strømninger i Tiden og de nye Tanker, der kommer frem paa Skolens Omraade, skal udgaa fra den frivillige Tilslutning og udgaa fra vedkommende Person, der er i nøje Kontakt med disse Tanker. Saa sker der noget, men det, at der fra et Regeringskontor udgaaer en Ordre i saa Henseende, tillægger jeg for min Del ikke nogen som helst Betydning.

Det ærede Medlem søgte at paavise, at dette Forslag paa visse Punkter var gunstigere for Privatseminarierne end det Forslag, vi havde stillet i den store Skolekommission. Det kan jeg nu ikke se. Ganske vist regnede vi der kun med $4\frac{1}{2}$ pCt. af Byggesummen, og deraf skulde Privatseminarierne have de tre Fjerdedele; men efter den Regnebog, jeg har lært, er $\frac{3}{4}$ af $4\frac{1}{2}$ = $3\frac{3}{8}$, medens det halve af 5 er $2\frac{1}{2}$, og $2\frac{1}{2}$ maa dog være mindre end $3\frac{3}{8}$, saa efter dette Forslag faar de mindre ogsaa paa dette Punkt end efter Skolekommissionens Forslag.

Naar det ærede Medlem mener, at ogsaa disse andre Tilskud, som er foreslaaet, vil blive større — til Forstanderbolig, Materiel, Driftstilskud, Samlinger, Vedligeholdelse o. s. v. —, maa man huske paa, at efter Skolekommissionens Forslag skulde der ydes Privatseminarier de $\frac{3}{4}$ af,

hvad det samme Antal Elever kostede paa Statsseminarierne, og deri er indbefattet alle disse Ting, Forstanderbolig, Materiel, Samlinger og alt muligt, som Statsseminarierne har, og som de selvfølgelig har, antager jeg, saa rigeligt, som det behøves.

Naar det ærede Medlem ankede over, at Tallet 15 er nedsat til 14, er det vist undgaaet det ærede Medlems Opmærksomhed, at Antallet i Seminariernes Klasser siden den Tid er nedsat fra 30 til 28, og saa svarer de 14 jo til de 28, ligesom 15 før svarede til 30. Det bliver efter min Opfattelse akkurat det samme.

Angaaende de dokumenterede Regnskaber vil jeg sige, at det er dog i Lovforslaget hævdet, at med Hensyn til Lærersløn, Skatter og Assurancepræmier skal der fra Seminarierne indgaa dokumenterede Regnskaber til Ministeriet.

Selv om dette Forslag bliver lovfæstet, vil det ikke sige, at Privatseminarierne faar mere, end de har faaet hidtil, og saa vil det i Virkeligheden sige, fremtidig som hidtil, at de, der opretter og driver saadanne Seminarier, vil komme til at yde personlige Ofre. Det ærede Medlem citerede en Udtalelse af mig fra den store Skolekommission — den staaer jeg fuldkommen ved —, at naar man vil drive en privat Virksomhed, maa man ogsaa vise sin Kærlighed til Sagen og Interesse for den ved at yde saadanne Ofre. Men det vil man ogsaa komme til fremtidig, og de Elever, der kommer til at gaa paa de private Seminarier, vil ogsaa i Fremtiden komme til at betale større Undervisningspenge end Eleverne paa Statsseminarierne, det er ganske givet; men saadan skal det ogsaa være.

Jeg skal paa ny anbefale Lovforslaget.

Vilhelm Rasmussen: I den Diskussion, der er blevet ført, har flere ærede Talere været inde paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Initiativet nødvendigvis ytrer sig svagere i Statsinstitutioner end i de private, og hvorvidt man, hvis det skulde være Tilfældet, kan forvente fra en Ministers Side en Paa-virkning, om hvilken det ærede Medlem Hr. Axel Dam brugte Udtrykket Inspiration. I den Anledning vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger i al Almindelighed til hvert enkelt af de ærede Medlemmer. Jeg kan ikke tænke mig, at det ærede Medlem Hr. Axel Dam, hvis han er i Besiddelse af nogen Inspiration, skulde miste noget af den, for det Tilfælde at han blev Forstander paa en Lærerskole eller, hvad der maaske vilde være noget grufuldt at tænke sig, blev den øverste Leder af Skolevæsenet i Stedet